

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

28. Quaedam quæstiones diluuntur circa pactum, quo filia dote contenta
suæ paterne hæreditati iure cedit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

curum? Responder Couarruias, Balaam tecurus, etiam tunc posse filium petere supplementum legitimæ, si patris bona aucta amplificataque fuerint. Ceterum hæc Couarruiæ sententia locum habet in filio, si secundum ius commune loquamur, quod irritum esse vult pactum, quo filius successione futuræ iure et dicitur, imò autem locum habet in iis filiis, qui dotati à patre, secundum statuta civitatum, populorum, vel leges Principum, cedunt iure futuræ successione: nec item in iis locum habent, qui recepta congruenti legitima portione ex bonis patris, iurant se nihil amplius ex paterna hereditate petituros, hoc enim pactum iure Canonico subsistit, *cap. Quamuis de pactis in sexto*, et etiam ipse Couarruias annotat.

Nono quaeritur, ius ne filius habeat petendi legitimæ supplementum, quando pater in vita eius legitimam minuit portionem, aliis donando, vel in alios vltus etiam pios patrimonium suum impendendo? Respondeo, distinguendo: aut pater minuit legitimam filii donando alius in vita, vel in morte legando quendam vitæ legitimam filio debitam; aut ex negotiatione, cui patrimonium suum exponit aliquid perdendo. Si in morte quippiam legauerit, quod filii legitimam minuerit, iure petit filius suæ legitimæ supplementum, ita ut ex legatis, etiam piis sit detrahendum. Si in vita negotiationi exponit patrimonium, filius nihil petere potest; quoniam sicut pater negociando suum patrimonium attenuat, sic etiam potest augere: ergo ut ex negotiatione patris, filius in legitima damnus passus est, ita potuit etiam sibi lucrum acquirere. Eadem ratio est, quando pater ludendo bonam patrimonii partem amisit: sicut enim ludendo perdidit, ita potuit etiam lucrari. Quod si pater vitæ patrimonium donationibus extenuat, tunc aut bona fide, aut mala id facit: si mala fide id facit, peccat, quoniam filii legitimam minuit, & propterea iure potest filius suæ legitimæ supplementum petere, & nihil refert, an vnica tantum donatione, an pluribus per minimas partes factis, pater patrimonium mala fide minuerit. Si bona fide pater id faciat, nec peccat, nec filius potest legitimæ supplementum exigere; cum ipsi legitima nequaquam debeatur ex bonis patris, nisi ex iis, quæ mortis tempore pater reliquit. Item, quia quamuis pater in vita donationibus patrimonium diminuat, sic tamen potest, ut postea patrimonium maius locupletiusque faciat. Et sciendum est, filios esse necessario à parentibus hæredes institutos, nisi iustus de causis in testamento expressis hæreditate priuentur. Et idem iuris est de nepotibus: quando sibi decesserunt. *Instit. de hered. qua ab intesta des. §. Ita de m. Idem quoque ius est de in posthumis, qui institui iure debent. C. de post. hered. Instit. l. Quod tertium est. Item si prædicti hæredes instituti fuerint in quantacunque portione, etiam minima, ius habent petendi supplementum legitimæ sibi debitæ; non tamen rampendi testamentum, ut in officiosum & inutile. l. Omnimodo. C. de inoffic. testam. Authent. vt cum de appellat. cognosc. §. hac autem disposuimus, vt statim latius explicabo.*

C A P. XXVIII.

Quædam Quæstiones diluuntur circa pactum, quo filia dote contenta suo patris hereditatis iure cedit.

Primo quaeritur, An pactum, quo filia tradita sibi dote à patre hereditatis paternæ iure cedit, sit ratum, & firmum? De hac quæstione Couarruias agit in *cap. quamuis de pactis in sexto, par. 2. initio*. Respondeo, huiusmodi pactum iure communi civili, irritum esse, & inane, vt constat ex l. Pactum dotali. C. de collat. Nec ius pactum huiusmodi damnauit, ideo quod non possit quis se hereditatis futuræ iure abdicare: nam in l. 2. C. de pactis potest quis suo iure futuro cedere, & ex l. ult. C. de pactis, communi omnium consensus potest quis successione futuræ iure cedere, dummodo id faciat voluntate illius, de cuius suc-

cessionem, & hereditate tractatur. At vero si filia dote contenta se abdicet iure hereditatis futuræ, ac eam abdicationem iure iurando confirmat, pactum subsistit, *ex capit. Quamuis de Pactis in sexto*, immo alicubi statutis Civitatum, populorum, ac Principum decernitur, vt etiam huiusmodi pactum, sine vilo iure iurando vim & locum habeat, dummodo in ea promissione intercedat instrumentum publicum, aut dummodo ea pacto causa dotis, & nuptiarum facta sit.

Secundo quaeritur, An eadem ratio sit de huiusmodi pacto, si fornicaria id fecerit non gratia patris, sed tantum fratrum suorum? hoc est quaerere, An si fornicaria illud pactum iure iurando firmaverit causa fratrum, non patris, iure Canonico subsistat? Quidam, vt testatur Couarr. loco citato, num. 5. volunt eandem esse rationem, ac propterea iure Canonico ratum esse, ac firmum. Sed verius illi opinantur, qui negant tale pactum fratrum causa, etiam iure iurando munitum valere, nisi fiat consensus patris, de cuius hereditate tractatur: quia in c. Quamuis de pactis in sexto, solum confirmatur pactum gratia patris in iure. Deinde, quia pacto si cum fratribus fiat, suppositum continet, eo quod de patris viventis hereditate absque eius consensu tractatur. Quare si hoc gratia fratrum, consensus tamen patris, & iure iurando firmetur, ratum est, & firmum. Sic docent Anch. in sol. Alexand. Cuman. Injon. Fulgos. & alii, quos refert & sequitur Couarr. loco prædicto.

Tertio quaeritur, an tale pactum, quod diximus, evanescat & desinat, si pater, cuius gratia factum est, consensum, quem dicitur patri præsisterat, revocaverit? Quidam teste Couarruiæ, loco citato, num. 7. negant cessare. Sed probabilis est, quod ait Couarruias, si pater hoc pactum remiserit, & consensum suum revocaverit, filiam iure posse æquis portionibus alioqui debitis, vna cum fratribus ab intestato patri succedere, ac si nullum pactum fecisset: ita Baldus, Alex. Decius, & alii quos refert Couarruias.

Quarto quaeritur, An filia facta simili pacto gratia patris, si pater nihilominus in testamento eam ad aliquam hereditatis partem vocaverit, admittenda sit ad eam partem, ita vt ei à fratribus obici pacto facta non possit? Respondeo, quod Couarruias, & alii quos ille refert loco citato num. 8. esse omnino admittendam, quoniam pater etiam si expressim pactiorem, & consensum suum non revocaverit, tacite tamen revocasse intelligitur in eo quod filiam ad aliquam hereditatis partem in testamento vocavit.

Quinto quaeritur, An idem iuris, quod est de filia, sit de filio, qui cum patre conveniens iurat se nihil amplius ex hereditate petiturum. Quidam negant tale pactum etiam iure iurando munitum, Canonico iure subsistere: quia in c. Quamuis de Pactis in sexto solum dicitur, renunciationem à filia factam, & iure iurando firmatam locum habere. Deinde, quia longe alia est ratio in filio, atque in filia, cum in matrimonium datur: nam filia cum in matrimonium alicui traditur, familiam paternam egreditur, translata in familiam coniugis, ac propterea iure admittitur renunciatio, qua filia se iure hereditatis paternæ abdicat: at filius paternam familiam conseruat, & ideo non admittitur renunciatio ab eo facta. Enim vero probabilis videtur, quod docet Couarruias loco citato, §. 1. num. 1. prædictam renunciationem à filio factam, & iure iurando munitam, Canonico iure consistere, si filius hereditatis paternæ iure cedat causa dotis, vel donationis propter nuptias, vel ob aliam rationem iustam atque legitimam.

Sexto quaeritur, An si filia iurando se abdicet iure hereditatis paternæ, contenta dote sibi tradita à patre ad ingressum in Religionem, cœnobium iure possit petere, vt rescisso pacto Monasterium partem sibi debitam habeat, ne illi noceat facta pactio, postquam fornicaria iam est Religionem professæ. Sunt tres opiniones, vna est, quæ affirmat Monasterium ad id actionem habere absolute. sic

opinatur Marianus, Socinus, Philippus, Corneus, Felinus, Carolus, Ruinus, quos prædicto in loco citat Covarruuius §. 2. num. 1. Secunda opinio docet, Monasterium ius, & actionem habere contra huiusmodi pactum, si filia sit grauius læsa: tunc autem grauius læsa filia iure censetur, cum tempore renunciationis erat spes opulentissimæ hæreditatis paternæ, aut patrimonij præsens erat opimura, & amplum, tamen si dos filia tradita, idonea fuerit ad ingressum in Religionem. Ita Decius, & Aymon teste Covarruuius ibidem nu. 5.

Tertia opinio negat simpliciter cõnobium id iuris habere: cuius sententia probatores fuerit Bartolus, Baldus, Hieronymus, Cagnolus, Franciscus Putpur, quos refert & sequitur Couarr. eodem loco num. 5. ita ratiocinantes. Ant enim petit, inquit, hæreditatem rescisso pacto ex persona femina Religiosa, hoc est iure ipsi femina conuenienti, aut iure suo, quod ipsum Monasterium, per feminam Religionem professam transiit. Ratione primi actionem non habet, quia femina iam est Religionem professa, ac proinde uoto pauperatis adstricta, ergo ipsa in suis bonis damnationem passam non est: nec ratione secundi, cum nullum ius cõnobium conueniat, in iis rebus quas Monachus ante professionem, vel ante ingressum in Monasterium, vel ante, vel consanguinitas donauerit. Nam ingressus aliquis in Monasterium, liberam habet facultatem de propriis bonis statendi, Authen. de Monachis, §. illuc C. §. Nunc autem, & c. Si qua mulier, 19 q. 3. Hanc sententiam testatur Covarruuius esse magis communem, Nihilominus tamen gratia, & fauore Religionis ipsa prima sententia probabilior reliquis duabus apparet, eo quod renunciatio gratia Religionis facta sit, ac proinde æquum non est, ut Monasterio noceat, nisi consensum præstiterit, cum femina ius succedendi repudiauerit: alioqui enim renunciatio, credi iure potest facta in fraudem Monasterii.

Septimo quaeritur, An renunciatio facta à filia, & iurando firmata, Canonico quoque iure subsistat nulla dote recepta? Dux sunt opinionum, quarum vna affirmat hoc pactum iurando interposito confirmari, quando filia ius succedendi repudians nullam dorem accepit: quoniam ius Canonicum generatim constituit tale pactum valere ratione iurisdictionis adhibitu: quod semper est obseruandum, quandoquomque abique vilo pacto obseruari potest. Sic censere Inola, Dominicus, Alexander, & alii, teste Covarruuius eodem loco superius allato, num. 6. Nec refert, inquit, an filia renunciauerit ex iusta causa, quia videlicet patris bona non sufficiunt, ad dotes fratrum fororumque, an ex iniusta causa, videlicet, quia se habuerit ex parte patris, vel fratrum: quoniam etiam si ea ex parte iniquitatem patrum habuerit, non impedit quo minus iurando confirmetur, nisi quo iusta de causa iurandum relaxari potest.

Alterca opinio, negat tale pactum iurando firmatum subsistere: itaque Ancharani, Saliceti, & aliorum teste Covarruuius, quam colligunt ex eo, quod in c. Quamuis, de Pactis, in sexto, solum dicitur, renunciationem iurando munitam valere, quando filia dote à patre accepta, iure hæreditatis paternæ cedit. Hæc mihi magis placet.

Octauo quaeritur, An renunciatio, qua filia hæreditatem paternam iurando renunciat, vim & locum habeat, etiam si pater postea ad secundas nuptias tranfierit? quod idem est, ac si quaeratur: An patre uxorem secundam ducente, filia eo mortuo excludatur à bonis paternis, quæ pater habebat ex filiis primi matrimonij? Respondeo, cum Covarruuius loco citato §. 3. nu. 1. Oldra, Decio, & aliis, quos ibi citat Covarruuius, filiam etiam si iurando hæreditatem patri renunciauerit, admitti nihilominus debere ad bona paternam ex primo matrimonio comparata, quia ratione promissionis factæ filia solum excluditur à bonis paternis, quæ alioqui iure sanguinis & successione ad ipsum pertinebant, non autem si bona paternam filia petierit ratione paternæ & legis, in filiorum fauorem & gratiam constituta: tunc enim filia non obest renunciatio, etiam si eam iurauerit: ac lege decretum est, ut pater ad secundas nuptias confertens, relinquere debeat filiis ex primo con-

coniugio susceptis, bona ex primo matrimonio acquisita. Similiter etiam si filia se abdicet iure hæreditatis paternæ, non prohibetur bona patris petere non tanquam patris, sed ut fratris hæres. Exemplum sit: Bona patris ad fratrem deuenerunt, cui intestato iure communi soror eijdem succedit: tunc filia quamuis iure hæred. tacite paternæ antea cesserit, tuta conscientia potest petere bona fratris, qui absque testamento decesserit, quia non petit ea tanquam patris, sed tanquam fratris bona, & solum iuratur, se bona paternam nunquam petituram, Covarruuius ibidem §. 3. nu. 2. ex Alex. Decio, Paul. Aretino, & alii.

Nono quaeritur, An pactio, qua iurando hæreditatem paternam renunciat, excludat ipsam à legitima portione, quæ ei alioqui ex bonis paternis iure ipso deberetur? Quidam censent, adhuc filia ius esse petendi legitimam portionem sibi iure conuenientem, & patrem in testamento aliquid, quamuis modicum, præter dorem relinquere debere teste Couarr. §. 3. nu. 3. ita sentiunt Bald. Aret. Matth. Afflic. Nicolaus Boerius. Sed verius esse puto, quod ait Covarruuius, filiam non habere ius petendi legitimam, cum reuera dote contenta, iurando renunciauerit ius hæreditatis & successione paternæ, nec aliquid aliud præterea patet ex testamento relinquere debet, dummodo eam in ipso testamento non prætereat, sed dicat se iam in vita ei dorem tradidisse.

Decimo quaeritur, An si filia iurando repudiauerit ius hæreditatis paternæ metu, vi, dolo, vel fraude, pacto Canonico iure subsistat? Quidam eam opinantur subsistere, ac ideo iurisdictionis relaxationem impetrari oportere: alioqui pactio debet filia stare. Sed verius existimo, quod Abbas asseruit in cap. Cum contingat de iur. hoc pactum iurando non confirmari, ac proinde nulla opus esse ipsius iurisdictionis relaxatione. Non enim ius Canonicum decernit ut hæc pacta vi, metu, aut dolo facta, sint rata & firma, quamuis iurando munita.

Vndecimo quaeritur, An si filia hæreditatem paternam renunciauerit, & fratres, quorum gratia facta est renunciatio, viuo patre & mortuo obierint, etiam elatæ ac finiatæ? Quidam affirmant finiri, alii vero negant teste Covarruuius loco citato §. 3. nu. 4. Sed dicendum existimo. In primis, aut filia renunciat tacite, vel expresse causa, siue gratia fratris, vel sororis: & tunc decedente fratre, vel sorore, patre superstitite, renunciatio finitur ac desinit, quia facta est fratris, vel sororis causa: aut renunciat filia gratia tantum patris, non fratrum, aut sororum, & tunc eorum obitu viuo patre non extinguitur renunciatio, quia est facta gratia patris qui viuit. Sic docet communis opinio, ut ait Covarruuius. Sed quid si non constet, an filia renunciauerit causa patris, an fratrum, an sororum? Respondeo, tunc potius intelligi renunciationem non patris, sed fratrum causa factam: ac propterea fratribus, vel vita fundis, vel non natis, qui nascituri expectabantur, renunciationem cessare, & tunc filia succedet patri, vel ex testamento vel ab intestato: sic etiam habet communis opinio.

Duodecimo quaeritur, An filia ius hæreditatis paternæ renuncians, excludatur etiam à bonis paternis, quæ nomine, seu ratione, & iure feudi pater habet, & quæ vi & ratione feudi ad feminas quoque spectare possunt? Respondeo, non excludi, quia huiusmodi bona non censentur simpliciter paternam, cum iure feudi ad patrem pertineant. Covarr. cum aliis loco citato §. 3. nu. 6.

Decimotertio quaeritur, An filia renuncians hæreditatem paternam, non solum sibi, sed etiam suis filiis noceat? Idem est, ac si quaeratur, An cum filia iure hæreditatis paternæ sese abdicat, non solum ipsa à successione excludatur, sed etiam filii, & hæredes eius? Respondeo distinguendo, aut filia moritur post patris obitum, aut ante: si primo, tunc non solum ipsa, sed eius etiam filii & hæredes ab hæreditate paternam excluduntur, eo quod ipsa succedere nequit, cum iurauerit se nihil ex bonis paternis petituram: nec filii eius possunt succedere, quia non ratione sui, cum adhuc superstitis sit eorum mater aucto iam mortuo;

nec ratione matris, quia nepotes auctoris non succedunt in locum matris, nisi quando mater *vna* decessit. Si secundo, tunc filii succedunt auctori, non nomine & iure matris, quia hereditatem renunciauit, sed nomine & iure suo, quatenus nepotes *vna* cum patris, vel auunculis succedunt.

Couar loco citato. §. 3. num. 7. communem sententiam sequitur.

Decimoquarto queritur, An renunciatio a filia facta, ortu filiorum reuocetur? Verbi gratia, renunciauit filia hereditati paternae, quae filios nondum habebat, & tamen postea nati sunt? Queritur, An talium filiorum ortu renunciatio extingatur? Respondeo, minime, quia patrum non solum filii iam nati uocantur, sed etiam nascituris, Sic *Couar loco citato. §. 3. num. 8. ex Alexan. Decio. Antonio Rubeo, Socino, & aliis.*

Decimoquinto queritur, An legitima filii debita possit pater modum conditionemve apponere, quia ipsa legitima grauetur? Respondeo, minime, ut *consuet. ex l. quoniam in priorib. C. de inoffic. testamento*: sed de hac re capite sequenti tractabo *quest. 5. & 6.*

CAP. XXIX.

De legitima portione quam parentibus filiis debent.

Primo queritur, An filius parentes suos instituere haeredes iure cogatur iure communi pater & mater exclusis auis, si superstitibus sint, debent a filio haeredes institui, aut exheredari iustis causis in testamento expressis, alioqui nullum est testamentum, quod ad haeredum institutionem pertinet, quod si alter eorum fuerit vita functus, is solus qui superfuerit, debet haeres institui: quod si neuter eorum maneat in uiuis, succedunt aui, siue paterni illi sint, siue materni. Si vero vnus tantum eorum superstites fuerit, istantem haeres est instituendus. *Hec omnia colliguntur ex Authent. De haeredib. ab intestato. §. Consequens auem, & ex Authent. Defuncto. C. Ad ieratus consultum Terentianum.* Succedunt itaque progenitores tertata semper praerogatiua gradus; scilicet pater auctori praerogatur eumque excludit, & idem de caeteris maioribus, succedit enim is, qui est natu propinquior, aliis superioribus exclusis. Quaes quid dicendum quando plures progenitores sunt in aequali gradu, puta ex parte patris in primo, vel secundo gradu? Et similiter ex parte matris in primo, vel secundo? Iure communi tunc paterni in dimidia parte succedunt, & in alia dimidia materni progenitores, quamuis ex vna parte, & ex alia auctoris tantum, aut auia tantum. *Authent. De Haeredib. ab intestato veniens. §. 1. & 2. & Authent. Defuncto citata.*

Secundo queritur, Quota sit legitima quae parentibus communi iure debetur? Respondeo, cum Doctoribus, & Glossa in Authent. *Novissim. C. de inoffic. testam. in a. Bastolo.* & aliis communi consensu approbata in hunc modum: olim filius loco legitime parentibus solum quartam suorum bonorum partem debebat, ita ut de tribus sui patrimonii partibus libere statuere posset, quarta parte parentibus relicta. Postea vero iure Authenticarum constitutionum, aucta creditur parentum legitima, ita ut tertia pars ex bonis filii, parentibus debeatur: & haec iuris ciuiliis sententia iudicatur. Aliubi vero, ut in Hispania in regno Portugalliae & Castellae extant, Regiae leges decernentes, ut legitima parentibus debita ex bonis filii sint duae partes: ita ut filius legitimum patrem vel matrem habens, solum libere testari queat de tertia suorum bonorum portione.

Tertio queritur, An parentes exclusis fratribus, succedant filio ex testamento, & ab intestato? Respondeo in hunc modum: iure communi ciuili, si testator legimus parentes habet simul, & fratres vtrique coniunctos, debet eos aequaliter haeredes instituere, ita ut per capita hoc est, aequalibus portionibus fratres *vna* cum parentibus succedant in bonis ipsius filii; fratrum vero liberi per stirpes, hoc est, in ea portione, in qua eorum pater succederet, et

consuet. ex Authent. supra citatis. At vero in Hispania, & aliis etiam, parentes soli succedunt, ita ut fratres vtrique etiam coniuncti excludantur parentibus viuis: ut *aut. Co. uarruensis in epistola de successibus ab intestato nu. 6.*

Quarto queritur, An eodem modo parentes succedant filio, quo filii parentibus? Respondeo, minime nam iure communi filii succedunt parentibus sic: ut si plures sint in eodem gradu, aequaliter succedant; si vero sit vnus filius, & duo nepotes ex eius fratre relicto, non succedunt aequaliter, sed totum patrimonium patris in duas portiones diuiditur, & vna debetur filio; altera diuiditur inter nepotes, qui non per capita, sed per stirpes succedunt: eo quod filius succedit iure suo, nepotes vero iure patris de mortui: ac propterea licet tres pluresue sint, in ea tamen portione succedunt quam eorum pater haberet, si esset superstes. At vero aliud ius est de parentibus, qui succedunt in bonis filiorum. Nam si pater sit mortuus, & mater sit superstes *vna* cum auctore paterno, solum succedit filio mater excluso auctore paterno: hic enim non est representatiua loci, hoc est, auctoris paterni non succedit representans personam sui filii vita iam functi.

Quinto queritur, An filius legitime, quae parentibus debetur possit modum conditionemve apponere quia ipsa legitima grauetur? Respondeo, minime: quod si apponet, irrita erit & inanis, *Gloss. in Authent. de haered. & Falcidia. §. si vero expressim. & Gloss. in l. Pantonium. verbo consuet. §. si a patre quis manumissus fuerit.* Sciendum est legitimam portionem debitam, siue ascendentibus, siue descendentibus grauari non posse aliqua conditione, onere, vel modo: at iniqui ille modus, vel conditio, vel onus appositum ipso iure nulla sunt, perinde ac si appositae non essent. *In quoniam in prioribus. C. de inoffic. testam.* sic communis opinio, quam habet Antonius Gomes. *tom. 1. variar. resolut. cap. 11. numer. 24.* Nihilominus certum est patrem filio vulgariter aliquid alium substituere: neque enim vel legis substitutio intelligitur legitimam grauare. Ut si dicat pater: meorum bonorum haeredem instituo Titum filium meum: & si ille haeres non fuerit, substituo illi Sempronium, aut si meus haeres Sempronius: quoniam in tali substitutione, solum pater constituit sibi haeredem, si forte filius casu aliquo ei haeres non sit: ac proinde filius nulli onere, modo, aut conditione grauetur. Deinde pupillaris substitutio non iudicatur legitimam filii grauare: ut si pater dicat, si filius meus Titus ante annos pubertatis e vita decesserit, succedat in bonis illius Sempronius, nam pater vitatur iure sibi legibus concessio.

Sexto queritur, quid sit dicendum, cum is cui portio debetur legitima, haeres instituitur in longe maiori portione, an tunc modus conditione adhiberi queat? exempli gratia, instituitur filius haeres in omnibus bonis paternis. Queritur, an pater possit filium grauare? Respondeo, non posse ex ea parte, qua filio legitima debetur, bene tamen ex ea parte, qua ultra legitimam debitam aliquid filio relinquit, veluti si pater instituat suum filium in omnibus suis bonis, ea tamen conditione & lege, ut si decesserit sine liberis, illa Sempronio relinquit, aut si iure primogenitorum sint affecta, poterit filius libere statuere de eo, quod pertinet ad legitimam sibi debitam: quod si nihil de ea statuat, ad haeredes illius ab intestato integra pertinebit.

Septimo queritur, An is qui parentes nullos habet, nec vllos filios legitimos, lege cogatur, statere si quos habet, haeredes instituere, ita ut eis aliquam portionem legitimam debeat? Respondeo, nulla enim lege compelli ad id faciendum, posseque libere in quo voluerit ex trauctis sua bona testamento transmittere, nulla fratrum suorum facta mentione. Vna tamen est causa, ob quam penes fratrem ius est agendi contra fratris testamentum tanquam inutile, & inofficium: nempe si frater instituat haeredem turpem hominem, id est, infamem, & idem iuris soror habet. Sed totum hoc locum habet in fratre vtrique coniuncto, id est, ex eodem patre & matre